

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА (ПО 08)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 «Соціальні та поведінкові науки»</i>
Спеціальність	<i>051 «Економіка»</i>
Освітня програма	<i>Економіка і бізнес, Економічна аналітика, Міжнародна економіка</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)/дистанційна/змішана</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>5 кредитів ECTS (150 годин)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік / модульна контрольна робота, індивідуальне семестрове завдання у формі розрахункової роботи, календарні контролю</i>
Розклад занять	<i>https://schedule.kpi.ua/lecturers?lecturerId=0b391840-5d8d-4a3f-8929-bde0576067d5</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: д.е.н., проф., Гречко Алла Володимирівна, 0683575588, e-mail: alla_grechko@uke.net Семінарські: асистент. Солосіч Олександр Сергійович, 0632261286, e-mail: oleksandr.solosich@gmail.com</i>
Розміщення курсу	<i>https://classroom.google.com/c/NjYzMzc4MzQ2NzYy?cjc=6avqdfw</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Економіка підприємства» забезпечує оволодіння методологією дослідження особливостей функціонування підприємств різної форми власності з **метою** виявлення закономірностей їх розвитку у конкретних умовах сьогодення. «Економіка підприємства» є підґрунтям для подальшого поглибленого дослідження різних аспектів організації роботи підприємства. Дана дисципліна дає змогу розглянути механізм роботи підприємства в багатьох аспектах, аналізувати ефективність роботи підприємства та приймати економічно обґрунтовані рішення, щодо вдосконалення різних процесів суб'єктів господарювання. **Предметом дисципліни** є кількісні та якісні складові різних процесів, що відбуваються на підприємстві, а також кількісне вираження закономірностей їх формування, розвитку, взаємозв'язку в сучасних умовах. Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду **компетентностей**:

ЗК4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК1 Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК10 Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК 11 Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12 Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13 Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

Вивчення дисципліни дозволить сформуванню у здобувача вищої освіти наступні програмні результати навчання:

ПРН10 Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 11 Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН12 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. «Мікроекономіка».

Постреквізити. «Податкова система», «Економіка розвитку».

3. Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ I. ТЕОРІЇ ТА РІЗНОВИДИ ПІДПРИЄМСТВ

1. Сучасні теорії та моделі підприємств, види підприємств. Моделі підприємств за часів військового стану.
2. Основи підприємницької діяльності та її особливості в умовах військового стану.

Розділ II. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1. Основні засоби як складова необоротних активів підприємства.
2. Оборотний капітал.
3. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці. Особливості формування кадрової політики підприємства в умовах військового стану.
4. Інтелектуальний капітал.
5. Доходи, витрати та фінансово-економічні результати.
6. Інвестиції та їх роль для економіки та суспільства в період військового стану.

Розділ III. РИНКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

1. Товарна та цінова політика підприємства. Ринок і продукція.

Розділ IV. СТРУКТУРА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

1. Структура та управління підприємств. Особливості управління підприємством в умовах військового стану.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Закон України «Про акціонерні товариства». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 01.01.2024 року. URL :www.rada.gov.ua.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 01.01.2024 року. URL :www.rada.gov.ua.
3. Закон України «Про господарські товариства». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 31.03.2023 року. URL :www.rada.gov.ua.
4. Закон України «Про товариства з обмеженою і додатковою відповідальністю». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 01.01.2024 року. URL :www.rada.gov.ua.

5. Закон України «Про інвестиційну діяльність». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 10.10.2022 року. URL :www.rada.gov.ua.
6. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 16.10.2020 року. – URL : www.rada.gov.ua.
7. Закон України «Про захист економічної конкуренції». Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 01.01.2024 року. URL : www.rada.gov.ua.
8. Закон України «Про режим іноземного інвестування». Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 17.08.2022 року. URL : www.rada.gov.ua.
9. Закон України «Про ціни і ціноутворення». Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 09.06.2022 року. URL :www.rada.gov.ua.
10. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 01.01.2024 року. URL :www.rada.gov.ua.
11. Кодекс законів про працю України. Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 24.12.2023 року. URL :www.rada.gov.ua.
12. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України: - К.: редакція від 01.03.2024 року. URL :www.rada.gov.ua.
13. Цивільний кодекс України. Відомості Верховної Ради України: – К.: редакція від 30.01.2024 року. URL :www.rada.gov.ua.

Додаткова література:

14. Національні Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 03.01.2024 року. URL :www.rada.gov.ua.
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 29.07.2022 року. URL :www.rada.gov.ua.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 01.01.2023 року. URL :www.rada.gov.ua.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 03.11.2020 року. URL :www.rada.gov.ua.
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» (зі змінами та доповненнями). - К.: редакція від 03.11.2020 року. URL :www.rada.gov.ua.
19. Економіка підприємства: рекомендації до вивчення дисципліни «Економіка підприємства», [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства», «Економічна кібернетика», «Міжнародна економіка» та спеціальності 075 «Маркетинг», спеціалізації «Промисловий маркетинг» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / уклад. Гречко А.В.– К., 2018. – 137 с. – URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/22757>
20. Економіка підприємства: розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Гречко А.В.– Електронні текстові дані. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 57 с. – URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/45961/1/Ekonomika_RR.pdf
21. Економіка і організація виробництва [Електронний ресурс] : практикум для студентів технічних спеціальностей / С. М. Савченко, А. Д. Кухарук, Н. Ю. Тимошенко ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 93 с. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/46962>
22. Barannik, Lilia Borysivna. Challenges and prospects for the development of a new economy at global, national, and regional levels : collective monograph / L.B. Barannik, O.M. Vakulchuk, O.V. Kovalenko, L.V. Lysiak [et 6 alia]. – Lviv ; Toruń : Liha-Pres, 2020. – 181 с.
Замовити в Бібліотеці КПІ. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000616609&local_base=KPI01
23. Predicting the Impact of Digital Assets on Socioeconomic Development of an Enterprise : methodical Manual / A.A. Kud, M.A. Mashchenko, I.S. Pypenko, I.V. Soboleva ; Ministry of Education and Science of Ukraine, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics. – Kharkiv : KRPOCH, 2020. – 67 с.
Замовити в Бібліотеці КПІ. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000630353&local_base=KPI01
24. Блонська, В. І. Економіка підприємства: теорія і практикум : навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів галузі знань "Економіка та підприємництва" / В.І. Блонська [та 8 інших] ; за редакцією Н.Г. Міценко, О.І. Ященко ; Укоопспілка. – Львів : Видавництво "Магнолія 2006", 2019. – 688 с.
Замовити в Бібліотеці КПІ. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000606731&local_base=KPI01
25. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : навчальний посібник / З.-М. В. Задорожний, І.В. Мельничук, І.Я. Омецінська, В.Я. Фаріон ; Міністерство освіти і науки України, Тернопільський національний економічний університет. – Тернопіль : ТНЕУ, 2019. – 219 с.
Замовити в Бібліотеці КПІ. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000616617&local_base=KPI01

26. Захарченко, Віталій Іванович. Економіка підприємства. Теорія : навчальний посібник / В.І. Захарченко, М.М. Меркулов, О.В. Балахонова ; Міністерство освіти і науки України, Одеський національний політехнічний університет імені І. Мечникова, Одеський національний політехнічний університет, Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ. – Львів : Видавництво "Магнолія 2006", 2021. – 322 с. Замовити в Бібліотеці КПІ. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000635141&local_base=KPI01

27. Зибарева, О. В. Формування механізму мережевої економіки на підприємствах : монографія / О.В. Зибарева, І.П. Кравчук ; Міністерство освіти і науки України, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Чернівці : Технодрук, 2020. – 274 с. Замовити в Бібліотеці КПІ. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000634262&local_base=KPI01

28. Інтегрована корпоративна звітність : навчальний посібник / Р.О. Костирко, Л.А. Костирко, О.Е. Лубенченко, Е.В. Чернодубова ; Міністерство освіти і науки України, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. – Северодонецьк : Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, 2020. – 304 с. Замовити в Бібліотеці КПІ. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000634437&local_base=KPI01

29. Кліпкова, Оксана Ігорівна. Управлінський аспект економіки підприємства : навчальний посібник у схемах і таблицях / О.І. Кліпкова, А.І. Якимів, Н.І. Козьмук, І.В. Жеребило, Н.З. Шегинська ; Університет банківської справи, Науково-дослідний центр ТОВ "Айкю холдинг". – Львів : Растр-7, 2020. – 207 с. Замовити в Бібліотеці КПІ. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000635830&local_base=KPI01

30. Ковтун, Олег Іванович. Стратегія підприємства : підручник / О.І. Ковтун. – Львів : Новий Світ-2000, 2020. – 426 с. Замовити в Бібліотеці КПІ. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000618314&local_base=KPI01

31. Криворучко, Оксана Миколаївна. Процесно-орієнтоване управління підприємством: гармонізація на основі якості / О.М. Криворучко. – Харків : О.В. Бровін, 2020. – 178 с. Замовити в Бібліотеці КПІ. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000629152&local_base=KPI01

32. Кудь, Олександр Олександрович. Прогнозування впливу цифрових активів на соціально-економічний розвиток підприємства : методичний посібник / А.А. Кудь, М.А. Мащенко, І.С. Пипенко, І.В. Соболева ; Міністерство освіти і науки України, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця. – Харків : ХОГОКЗ, 2020. – 75 с. Замовити в Бібліотеці КПІ. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000629020&local_base=KPI01

• Навчальний контент

5.Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

***основні методи навчання:** лекції, семінарські заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;*

***загальні методи навчання:** проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;*

***спеціальні методи навчання:** робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.*

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу з розв'язання практичних задач, які викладається на лекціях та пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки. Ознайомлення з новою темою на семінарському занятті передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування здобувачам вищої освіти потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо), розгляд проблемних питань, які супроводжуються поясненнями викладача. Потім здобувачі вищої освіти отримують індивідуальні завдання. На наступному занятті здобувачі вищої освіти мають можливість отримати від викладача відповіді на питання, що виникли при виконанні завдань, і здати їх. Під час вивчення матеріалу та при виконанні індивідуальних завдань використовуються загальнодоступні інтернет-ресурси, статистичні дані, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (електронні презентації до лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережових комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання:

<i>Програмні результати навчання</i>	<i>Методи навчання</i>	<i>Форми оцінювання</i>
<i>ПРН10</i> Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності	<i>Лекції, семінарські заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами.</i>	<i>Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: практичні заняття, модульну контрольну роботу, розрахункову роботу.</i>
<i>ПРН11</i> Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	<i>Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий.</i>	<i>Підсумковий контроль - залік</i>
<i>ПРН12</i> Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	<i>Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання</i>	

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 36 годин семінарських занять, модульний контроль.

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	СЗ	СР		
<i>Розділ 1. ТЕОРІЯ РІЗНОВИДИ ПІДПРИЄМСТВ</i>						
1-2	Тема 1.1. Сучасні теорії та моделі підприємств. Моделі підприємств за часів військового стану.	4	4	8	Л: Підприємство – основна організаційна структура народного господарства. Роль підприємств в умовах військового стану. Характеристика організаційних форм підприємств в Україні. Міжнародна класифікація підприємств. Форми об'єднання підприємств. Підприємство як сучасна форма господарювання. Економічна природа підприємства. Підприємницьке середовище. Правові основи і державне регулювання підприємництва в Україні (2, 2). СЗ: Аналіз концептуальних та національних моделей функціонування підприємств. Моделі підприємств за часів військового стану. Дослідження сутності бізнес-моделей підприємств (2, 2)	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
3	Тема 1.2. Основи підприємництва. Основи підприємницької діяльності та її особливості в умовах військового стану.	2	2	5	Л: Підприємство як сучасна форма господарювання. Економічна природа підприємства. Підприємницьке середовище. Створення підприємств, процедура реєстрації фізичних та юридичних осіб, первинна документація та звітність суб'єктів підприємницької діяльності. Особливості заснування підприємств в умовах військового стану (2). СЗ: Алгоритм відкриття суб'єкта підприємницької діяльності. Вибір виду діяльності. Специфіка видів діяльності підприємств в умовах військового стану (2).	Н: аналітичні завдання, робота в малих групах дискусія. О: індивідуальне, отитування
<i>Розділ 2 РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА</i>						
4-5	Тема 2.1. Основні засоби як складова необоротних активів підприємства	4	4	8	Л: Необоротний капітал. Визначення та класифікація основних засобів. Визначення та класифікація основних засобів. Оцінка основних засобів, взяття їх на баланс підприємства. Види зносу основних засобів. Амортизація основних засобів, методи амортизації (2, 2). СЗ: Облік основних засобів на підприємстві. Показники оцінки ефективності використання основних засобів. Амортизація основних засобів (2, 2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
6	Тема 2.3. Оборотний капітал (Оборотні засоби)	2	2	5	Л: Загальна характеристика та нормування оборотного капіталу (оборотних коштів) підприємства. Загальна характеристика оборотних засобів. Дослідження П(С)БО №9 «Запаси». Елементи оборотних засобів згідно П(С)БО. Первісна оцінка оборотних засобів. Оцінка оборотних засобів при вибутті, методи оцінки. Нормування оборотних засобів: норми та нормативи. Оцінка ефективності використання оборотних засобів: коефіцієнт оборотності, матеріаломісткість, тривалість одного обороту. Вивільнення оборотних засобів (2). СЗ: Облік оборотних засобів на підприємстві. Показники оцінки ефективності використання оборотних засобів. Надходження та списання оборотних засобів (2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне

7-8	Тема 2.4. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці. Особливості формування кадрової політики підприємства в умовах військового стану.	4	4	8	Л: Поняття, класифікація та структура персоналу підприємства. Визначення чисельності окремих категорій працівників підприємства. Кадрова політика й система управління персоналом в умовах військового стану. Оцінка персоналу (оплата праці) як важливий елемент системи управління трудовим колективом підприємства. Ділова кар'єра. Продуктивність праці, сутність, методи визначення та чинники зростання. Мотивація трудової діяльності. Сучасна політика оплати праці. Застосування форм та систем оплати праці. Доплати й надбавки до заробітної плати та організація преміювання персоналу. Мотивація праці. Індексція грошових доходів населення. Проблеми кадрового забезпечення підприємств в умовах військового стану (2, 2). СЗ: Розрахунок заробітної плати персоналу. Нарахування та утримання з заробітної плати. Розрахунок лікарняних. Розрахунок відпускних. Трудові відносини з працівниками, що вступили на службу в ЗСУ. Питання бронювання військовозобов'язаних працівників (2, 2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
9-10	Тема 2.5. Інтелектуальний капітал	4	4	8	Л: Визначення та структура інтелектуального капіталу. Класифікація, складові та оцінка інтелектуального капіталу підприємства. Інтелектуальна власність. Нематеріальні ресурси. Нематеріальні активи (2; 2). СЗ: Особливості обліку та використання нематеріальних активів на підприємстві (2; 2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
11-13	Тема 2.6. Доходи, витрати та фінансово-економічні результати	6	6	5	Л: Сутність та види доходів підприємства. Сутність та види витрат підприємства. Визначення фінансово-економічного результату діяльності підприємств. Показники оцінки фінансового стану підприємства. (2,2, 2). СЗ: Розрахунок доходів, витрат та фінансово-економічних результатів діяльності підприємства. Розрахунок показників оцінки фінансового стану підприємства (2, 2, 1).	Н: аналітичні завдання. О: тестування, індивідуальне
14-15	Тема 2.7. Інвестиції Інвестиції та їх роль для економіки та суспільства в період військового стану.	4	4	3	Л: Поняття, склад і структура інвестицій. Визначення необхідного обсягу та джерел фінансування виробничих інвестицій. Роль інвестицій підприємств в умовах військового стану. Формування і регулювання фінансових інвестицій (цінних паперів) підприємства. Оцінка ефективності виробничих і фінансових інвестицій. Чинники підвищення ефективності використання капітальних вкладень і фінансових інвестицій (2, 2). СЗ: Розрахунок показників оцінки ефективності інвестиційних проектів (2,2). Інвестиції у стартапи пов'язані з виробництвом товарів необхідних для забезпечення ЗСУ. Державні інвестиції в підприємства оборонної промисловості. Роль інвестиційного потенціалу приватних підприємств у розбудові оборонного комплексу України.	Н: аналітичні завдання. О: тестування, індивідуальне опитування
Розділ 3 РИНКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА						
16-17	Тема 3.1. Ринок і продукція	4	1	2	Л: Основні теоретичні положення ринкових відносин. Зміст маркетингу. Засоби використання маркетингу в підприємницької діяльності. Цілі та стратегія маркетингу. Види маркетингу. Товар, як основа маркетингової діяльності. Маркетингове середовище. Сегментація ринку. Стимулювання збуту. Види маркетингових досліджень. Комунікація. Маркетинг в умовах кризи (2,2). СЗ: Особливості побудови різних видів маркетингових стратегій. Аналіз функцій служби збуту продукції підприємства. Приклади використання маркетингу в підприємницької діяльності. Засоби використання маркетингу в підприємницької діяльності (2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне

Розділ 4 УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ. ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ						
18	Тема 4.1. Структура та управління підприємств. Особливості управління підприємством в умовах військового стану.	2	1	1	Л: Сутність, об'єкти і суб'єкти, види і методи, принципи та функції процесу управління. Формування системи управління на підприємстві. Менеджмент як економічна категорія в його еволюційному становіщі. Особливості управління підприємством в умовах військового стану: проблеми та перешкоди (2) СЗ: Формування системи управління на підприємстві (1).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
	Модульна контрольна робота		2	4	Передбачає відповіді на теоретичні питання та розв'язання задач	
	Залік		2	6	Індивідуальне опитування	
	Розрахункова робота			15	Захист РР	
Всього		36	36	78		

Примітка: Л – лекції, СЗ – семінарське заняття, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

• 6. Самостійна робота студента/аспіранта

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, підготовку до семінарських занять, проведення міні-досліджень, виконання творчих завдань, модульної контрольної роботи написання РР. Обсяги часу на виконання самостійної роботи становить 78 год. Навчальною програмою індивідуальні завдання для студентів освітньо-професійної програми «Економічна кібернетика», «Міжнародна економіка», не передбачені. Для студентів освітньо-професійної програми «Економіка бізнес-підприємства» індивідуальні завдання передбачені у вигляді розрахункової роботи (РР). Кожен студент має самостійно вирішити задачі РР з розрахунку економічних показників підприємства, ціни, показників ринку, тощо. Розрахункова робота виконується у відповідності до методичних рекомендацій: Економіка підприємства: розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Гречко А.В.– Електронні текстові дані. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 57 с. – URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/45961/1/Ekonomika_RR.pdf

Тиждень навчання	Тема	Завдання	Обсяг годин
<i>Розділ 1. ТЕОРІЯ ТА РІЗНОВИДИ ПІДПРИЄМСТВ</i>			
1-2	Тема 1.1. Сучасні теорії та моделі підприємств. Моделі підприємств за часів військового стану.	Підготовка до семінарського заняття	8
3	Тема 1.2. Основи підприємницької діяльності та її особливості в умовах військового стану.	Підготовка до семінарського заняття	5
<i>Розділ 2 РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА</i>			
4-5	Тема 2.1. Основні засоби як складова необоротних активів підприємства	Підготовка до семінарського заняття	8
6	Тема 2.3. Оборотний капітал (Оборотні засоби)	Підготовка до семінарського заняття	5
7-8	Тема 2.4. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці. Особливості формування кадрової політики підприємства в умовах військового стану.	Підготовка до семінарського заняття	8
9-10	Тема 2.5. Інтелектуальний капітал	Підготовка до семінарського заняття	8
11-13	Тема 2.6. Доходи, витрати та фінансово-економічні результати	Підготовка до семінарського заняття	5
14-15	Тема 2.7. Інвестиції та їх роль для економіки та суспільства в період військового стану.	Підготовка до семінарського заняття	3
<i>Розділ 3 РИНКОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА</i>			
16	Тема 3.1. Ринок і продукція	Підготовка до семінарського заняття	2
<i>Розділ 4 УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ</i>			
17	Тема 4.1. Структура та управління підприємств. Особливості управління підприємством в умовах військового стану.	Підготовка до семінарського заняття	1
	Розрахункова робота	Виконання та оформлення розрахункової роботи	15
	МКР	Передбачає відповіді на теоретичні питання та розв'язання задач	4
18	залік	Підготовка до заліку	6
Всього			78

● Політика та контроль

● 7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та поведінка на заняттях. Відвідування лекцій та семінарських занять є вільним, бали за присутність на лекціях та семінарських не додаються, але вагома частина рейтингу здобувача вищої освіти формується через активну участь на лекціях та виконання індивідуальних завдань на практичних. Тому пропуск лекцій та семінарських занять не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг. На заняттях здобувачу вищої освіти дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т. ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання.

Заохочувальні та штрафні бали. Активність здобувача вищої освіти на заняттях, його готовність до дискусії та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача. Заохочувальні бали здобувач вищої освіти також може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлене у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо; за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематики курсу. Штрафні бали з дисципліни не передбачаються.

Захист індивідуального семестрового завдання передбачено у вигляді стислої доповіді за виконаним завданням, та відповідей на запитання. За форс-мажорних обставин, що зумовили нестачу часу, індивідуальне семестрове завдання зараховується за результатами представленої готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлених в індивідуальному порядку.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Позааудиторні заняття. В межах вивчення навчальної дисципліни за бажанням здобувача вищої освіти передбачається участь в олімпіадах, конференціях, форумах, круглих столах, написанні статей тощо.

- **8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)**

Рейтингова система оцінювання
результатів навчання студентів
з кредитного модуля «Економіка підприємства»
освітньо-професійних програм «Міжнародна економіка», «Економічна аналітика»

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60% від його рейтингового балу.

Стартовий рейтинг (протягом семестру) включає бали, які здобувач вищої освіти отримує за: виконання завдань по семінарських заняттях; відповіді; виконання модульної контрольної роботи; виконання розрахункової роботи.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

8.1. Поточний контроль

8.1.1. Робота на семінарських заняттях та виконання домашніх робіт (max 87 балів)

1. Відповіді на практичних заняттях: відповіді на запитання з теми лекції, участь в дискусіях, у тому числі за результатами опрацювання кейсів, обговореннях, відповіді під час усного опитування, аналітичні доповіді (3 бали x17).

Розрахунок за одну відповідь:

Розрахунок за одну відповідь:

- 3-2,5- активна робота, повні відповіді під час опитування;
- 2,5-2 -плідна робота, часткові відповіді під час опитування;
- 1 - робота з доповненням до відповідей інших здобувачів;
- 0 пасивність

2. Виконання домашнього завдання (2 бали x16). Якщо студент відсутній на парі або не бере активної участі в роботі на практичному занятті, а тільки здає домашнє завдання в гугл-класі, то його максимальний бал може - 2.

2-1,5- домашнє завдання виконано правильно, в повному обсязі або має несуттєві недоліки;

1-0,5 – домашнє завдання виконано з помилками та неточностями;

0 – домашнє завдання не виконано або виконано не вірно.

2 – виконання домашнього завдання або задача класної роботи без участі в роботі на парі.

8.1.2. Модульна контрольна робота (max 13 балів)

Модульна контрольна робота складається з двох частин (контрольна робота 1 (6,5 балів) та контрольна робота 2 (5 балів)).

Розрахунок балів за одну контрольна роботу:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 6,5..5 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями –4..3 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки – 2..1 балів;

- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

Результат контрольного заходу для здобувача, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

8.2. Календарний контроль.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

7 тиждень Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 15 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 1, отримано завдання з розрахункової роботи, виконано не менше ніж 40 % з обсягу завдань;

14 тиждень Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 25 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 2 виконано розрахункову роботу та подано її на перевірку.

8.3. Семестровий контроль (залік).

Умовою допуску до заліку є виконання навчальних завдань, розрахункової роботи та модульної контрольної роботи. Залік отримується здобувачем без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60. Здобувач, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі та виконання розрахункової роботи. Залікова контрольна робота проводиться на останньому за розкладом занятті з дисципліни.

Заліковий білет містить чотири завдання, які оцінюються у 76 балів.

Кожне запитання оцінюється з 19 балів за такими критеріями:

– «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 17 - 19 балів;

- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 14... 16 балів;

- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 11... 13 балів;

– «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Рейтингова система оцінювання
результатів навчання студентів
з кредитного модуля «Економіка підприємства»
освітньо-професійної програми «Економіка і бізнес»

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи другого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60% від його рейтингового балу.

Стартовий рейтинг (протягом семестру) включає бали, які здобувач вищої освіти отримує за виконання завдань по практичним заняттям; відповіді; виконання модульної контрольної роботи; виконання розрахункової роботи.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

8.1. Поточний контроль

8.1.1. Робота на семінарських заняттях (max 70 балів)

1. Відповіді на практичних заняттях: відповіді на запитання з теми лекції, участь в дискусіях, у тому числі за результатами опрацювання кейсів, обговорення, відповіді під час усного опитування, аналітичні доповіді (2 бали x17).

Розрахунок за одну відповідь:

Розрахунок за одну відповідь:

2- активна робота, повні відповіді під час опитування;

1.5 -плідна робота, часткові відповіді під час опитування;

1 - робота з доповненням до відповідей інших здобувачів;

0 пасивність

2. Виконання домашнього завдання (2 бали x18). Якщо студент відсутній на парі або не бере активної участі в роботі на практичному занятті, а тільки здає домашнє завдання в гугл-класі, то його максимальний бал може - 2.

2-1,5- домашнє завдання виконано правильно, в повному обсязі або має несуттєві недоліки;

1-0,5 – домашнє завдання виконано з помилками та неточностями;

0 – домашнє завдання не виконано або виконано не вірно.

2 – виконання домашнього завдання або здача класної роботи без участі в роботі на парі.

8.1.2. Модульна контрольна робота (max 10 балів)

Модульна контрольна робота складається з двох частин (контрольна робота 1 (5 балів) та контрольна робота 2 (5 балів).

Розрахунок балів за одну контрольна роботу:

• «відмінно» – повна відповідь (не менше 90 % потрібної інформації) – 5..4 балів;

• «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75 % потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями –3..2 балів;

• «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60 % потрібної інформації) та незначні помилки – 1 балів;

• «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0. балів.

Результат контрольного заходу для здобувача, який не з'явився на нього, оцінюється нульовим балом.

8.1.3. Розрахункова робота (max 20 балів).

Розрахунок балів за виконання розрахункової роботи:

20-16 балів розрахункову роботу виконано у повному обсязі з належним аналізом та обґрунтуванням отриманих даних;

15-12 балів розрахункову роботу виконано у повному обсязі з незначними помилками, які суттєво не впливають на її результат;

11-7 балів розрахункову роботу виконано з помилками, які мають вплив на її результат, обґрунтування та висновки;

6-3 балів розрахункову роботу виконано не у повному обсязі, є грубі помилки у розрахунках, отримані дані не обґрунтовано;

0 балів розрахункову роботу не зараховано, наявний плагіат, дублювання з іншими роботами або розрахункову роботу не виконано

8.2. Календарний контроль.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

7 тиждень- Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 15 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 1, отримано завдання з розрахункової роботи, виконано не менше ніж 40 % з обсягу завдань;

14 тиждень - Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 25 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 2 виконано розрахункову роботу та подано її на перевірку.

8.3. Семестровий контроль (залік).

Умовою допуску до заліку є виконання навчальних завдань, розрахункової роботи та модульної контрольної роботи. Залік отримується здобувачем без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60. Здобувач, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі та виконання розрахункової роботи. Залікова контрольна робота проводиться на останньому за розкладом занятті з дисципліни.

Заліковий білет містить чотири завдання, які оцінюються у 80 балів.

Кожне запитання оцінюється з 20 балів за такими критеріями:

«відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 18 - 20 балів;

«добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 15...17 балів;

«задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 12...14 балів;

«незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

• **9.Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)**

Перелік питань, для підготовки до семестрового контролю:

1. Поняття моделі підприємства.
2. Концептуальні моделі функціонування підприємств.
3. Бізнес-моделі підприємств.
4. Міжнародні моделі підприємств.
5. Визначення зовнішнього середовища господарювання підприємства.
6. Ринкове середовище господарювання підприємства.
7. Договірні взаємовідносини в бізнесі.
8. Партнерські зв'язки в бізнесі.
9. Підприємство як суб'єкт господарювання. Поняття, цілі й напрямки діяльності підприємства. Види підприємств.
10. Добровільні та інституціональні об'єднання підприємств і організацій.
11. Характеристика капіталу підприємства. Види капіталу.
12. Основні засоби підприємства. Класифікація основних засобів підприємства, їх активна та пасивна частини.
13. Оцінка основних засобів підприємства. Первісна вартість, відносна вартість, залишкова вартість, ліквідаційна вартість, вартість, що амортизується, справедлива вартість.
14. Порядок оцінки основних засобів при їх зарахуванні на баланс підприємства.
15. Види зносу основних засобів і їх характеристика .
16. Амортизація основних засобів підприємства (надати формули, рисунки, пояснення).
Методи нарахування амортизації основних засобів.
17. Переоцінка балансової вартості основних засобів підприємства.
18. Оцінка запасів підприємства при їх надходженні та вибутті.
19. Оборотні засоби підприємства. Склад і структура оборотних засобів.
20. Загальна характеристика та нормування оборотних засобів підприємства.
21. Показники ефективності використання оборотних засобів.
22. Джерела формування оборотних засобів підприємства.
23. Персонал. Класифікація та структура персоналу підприємства.
24. Мотивація праці.
25. Продуктивність праці. Методи вимірювання продуктивності праці. Фактори, що впливають на підвищення продуктивності праці.
26. Оплата праці: сутність, функції, державна політика і загальна організація.

27. Система преміювання на підприємстві.
28. Тарифна система оплати праці. Система посадових окладів. Форми оплати праці (перерахувати і дати коротку характеристику).
29. Оцінка результатів діяльності підприємства. Показники фінансової стійкості підприємства. Прибуток підприємства його економічний зміст.
30. Визначення фінансового результату діяльності підприємства.
31. Ділова кар'єра.
32. Витрати виробництва та їх класифікація.
33. Собівартість як узагальнюючий показник витрат. Види собівартості.
34. Калькуляція собівартості.
35. Сутність і класифікація фінансових результатів підприємства.
36. Доходи підприємства та джерела їх формування.
37. Прибуток підприємства та його формування.
38. Методика визначення фінансово-економічних результатів.
39. Ціноутворення підприємства: сутність та чинники.
40. Система цін у ринковій економіці.
41. Послідовність формування цін на різних етапах руху товарів.
42. Поняття управління. Суб'єкти та об'єкти управління.
43. Функції управління. Види управління. Особливості свідомого управління.
44. Форми управління. Методи управління. Принципи управління.
45. Організаційні структури управління на підприємстві.
46. Інвестиційний проект: зміст та основні елементи.
47. Інвестиційні ресурси: суть, класифікація.
48. Джерела фінансування інвестицій.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економіки і підприємництва, д.е.н., проф., А.В. Гречко

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 22 від 18.06.2024)

Погоджено Методичною радою факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 10_ від 24.06.2024)